

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2021-2-002 (Devralma)
Karar Sayısı : 21-11/159-68
Karar Tarihi : 04.03.2021

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Arslan NARİN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK,
Ahmet ALGAN, Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Ayşe ERGEZEN

B. RAPORTÖRLER: Dilan TOPRAK ERDAĞI, Mehmet Mustafa ŞEREF,
Hasan Yıldırım KARAYEL

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN : - CLA Süt ve Süt Ürünleri Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Temsilcisi: Av. Salih UÇAR
Kozyatağı Mah. Bayar Cad. Değirmen Sok. Derya Sit. B-1 Blk.
K:1 D:10 Kadıköy/İSTANBUL

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** Tat Gıda Sanayi A.Ş.'ye ait SEK markalı süt ve sütlü ürünler üreten fabrikalara ilişkin gayrimenkuller, belirlenen makine ve ekipmanlar, markalar ve diğer fikri haklar, alan adları ve sosyal medya hesapları, taraflarca kararlaştırılan stoklar gibi varlıkların CLA Süt ve Süt Ürünleri Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından devralınması işlemi.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu kayıtlarına 18.01.2021 tarih, 14498 sayılı ile giren ve 26.02.2021 tarih ve 15518 sayılı yazı ile tamamlanan bildirim üzerine düzenlenen 02.03.2021 tarih ve 2021-2-002/ÖI sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda, bildirim konu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (4) Başvuruda; Tat Gıda Sanayi A.Ş.'ye (TAT GIDA) ait SEK Markalı İş Kolu (SEK) markalı süt ve sütlü ürünler üreten fabrikalara ilişkin gayrimenkuller¹, belirlenen makine ve ekipmanlar, markalar ve diğer fikri haklar, alan adları ve sosyal medya hesapları, taraflarca kararlaştırılan stoklar gibi Varlık Satış Sözleşmesi'nin (Sözleşme) 1.37 maddesinde tanımlanan varlıkların CLA Süt ve Süt Ürünleri Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş. (CLA SÜT) tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talep edilmektedir.
- (5) SEK'in kendine ait bir tüzel kişiliği olmayıp yönetim ve iş süreçlerinin tamamı ve stratejik kararları TAT GIDA tarafından belirlenmektedir. Planlanan devralma işlemi tek aşamada SEK bünyesinde bulunan fabrikalara ilişkin gayrimenkuller, belirlenen makine ve ekipman/markalar, Sözleşme'de yer alan tanıma uygun şekilde çalışanlar, diğer bir takım fikri haklar/alan adları ile sosyal medya hesapları, taraflarca kararlaştırılacak stoklar ve Sözleşme'de yer alan teşviklerin CLA SÜT'e devredilmesi yoluyla gerçekleşecektir. Böylece, hem SEK markası fikri mülkiyet hakkı hem de yukarıda sayılan varlıklarının bütününe devredilmesi yoluyla SEK'in tek kontrolü, CLA SÜT'e ve dolayısıyla Çallı Ailesi'ne (Çallı Grubu) geçeceğinden işlemin 4054

¹ Bursa'nın Mustafa Kemal Paşa ve Aydın'ın Söke ilçesinde bulunan fabrikalar.

sayılı Kanunun ilgili hükümleri ve 2010/4 sayılı “Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ” (2010/4 sayılı Tebliğ) kapsamında bir devralma işlemi olduğu anlaşılmıştır. Öte yandan ilgili tarafların cirolarının söz konusu Tebliğ’in 7. maddesinde öngörülen eşikleri aşması nedeniyle, işlemin izne tabi olduğu görülmektedir.

- (6) Devralan taraf Çallı Ailesi bünyesinde yer alan Çallı Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş. (ÇALLI GIDA) esasen satış ve pazarlama şirketi olarak faaliyet göstermekte, şeker ürünleri, mısır/buğday ürünleri, bitkisel yağlar, ithal ürünler (kakao tuzu, kakao yağı, Hindistan cevizi, çözünebilir toz kahve), destekleyici ürünler, süt ve süt ürünleri gibi çeşitli gıda ürünlerinin toptan satışını yapmaktadır. Firma gıda sektöründe üretim yapan Unilever Sanayi ve Ticaret A.Ş. (UNILEVER)², Cargill Tarım ve Gıda Sanayi Ticaret A.Ş. (CARGILL)³ gibi firmaların bayiliğini yapmaktadır.
- (7) Devralan CLA SÜT’ün tek hissedarı olan Harun ÇALLI, Ebubekir ÇALLI ile birlikte gıda ürünlerinin ticareti ve dağıtımı ile iştigal eden çeşitli şirketlere ortakır⁴. Gerek aralarındaki akrabalık ilişkisi gerekse ortak buldukları şirketlerde sahip oldukları (benzer) hisse oranları göz önünde bulundurulduğunda bu iki şahıs ortak bir ekonomik çıkar doğrultusunda faaliyet gösteren tek bir teşebbüs niteliğindedir.
- (8) Çallı Ailesi, kontrolünde bulunan Meysüt Meyve ve Gıda Mamulleri Sanayi ve Ticaret A.Ş. (MEYSÜT), Milay Süt ve Süt Ürünleri Gıda Sanayi A.Ş. (MİLAY SÜT), Milkon Süt ve Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş. (MİLKON SÜT) aracılığıyla peynir, yoğurt, tereyağı, krema, salep ve sıcak çikolata ürünlerinin fason üretimini gerçekleştirmektedir. Adı geçen şirketler aracılığıyla; (.....) markalar için süt ve süt ürünlerinin fason üretimleri gerçekleştirilmektedir.
- (9) MİLKON SÜT ayrıca peynir suyu tozu, süt tozu, pastacılık katkı maddeleri, tereyağı, krema, bitkisel yağlı toz karışımlar, sadeyağ, konsantre şekerli süt üretimi ve toptan satışı ile iştigal etmektedir. Firma ayrıca bu ürünlerin ihracatını da gerçekleştirmektedir. Çallı Ailesi kontrolündeki Ezine Peynircilik Gıda Ürünleri Pazarlama Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (EZİNE PEYNİRCİLİK) aracılığıyla (.....)’e fason peynir tedariki yapılmaktadır. EZİNE PEYNİRCİLİK hazır olarak aldığı peynirleri paketleyerek satış gerçekleştirmekte, üretim yapmamaktadır.
- (10) Çallı Ailesi’nin kontrolündeki süt ve süt ürünleri pazarı dışında faaliyet gösteren şirketler;
  - Cupplast Ambalaj Yatırım Sanayi Ticaret A.Ş.: Plastik ambalaj sektöründe, 2001 yılından günümüze gıda üreticilerine IML teknolojisi ile ince cidarlı plastik gıda kapları (margarin, krem peynir, krem çikolata, fındık ezmesi, helva vs) üretimi yapmaktadır.
  - AZH Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş.: İnşaat alanında faaliyet göstermek üzere kurulmuştur. Ancak hâlihazırda aktif olarak herhangi bir ticari faaliyeti bulunmamaktadır.

² UNILEVER, gıda, dondurma ve içecek, ev, kişisel bakım ve güzellik kategorilerinde; OMO, Rinso, Yumoş, Domestos, Cif, Sunlight, Elidor, Dove, Dove Men, Toni&Guy, Signal, Clear, Rexona, Lux, Axe, Lipton, Knorr, Calve, Algida, Carte d’Or, Cornetto, Nogger, Magnum, Max, UFS ve Vaseline gibi markalar ile faaliyet göstermektedir.

³ CARGILL, nişasta ve tatlandırıcı, yenilenebilir bitkisel yağ, hayvan beslenmesine ait premiks, temel karışım ve özel ürünlerin üretim ve satışı ile kakao ve çikolata ürünlerinin satışı ile iştigal etmektedir.

⁴ 12.06.2014 tarih ve 14-21/399-163 sayılı karar.

- Treenuts Gıda Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (TREENUTS): Gıda ürünleri pazarlaması ve fason krem şanti üretimi yaptırmak amacıyla kurulmuş olup şirketin herhangi bir üretim ya da satışı yoktur. TREENUTS, 18.01.2021 tarihinde Balıkesir İli Altıeylül İlçesinde bir taşınmaz satın almış olup bu taşınmazda hayvancılık alanında faaliyette bulunulması planlanmaktadır.

- (11) Devralma işleminin gerçekleşeceği ve günümüzde geniş bir üretici ve tüketici kitlesine sahip olan süt ve süt ürünleri sektörü, kısa zamanda bozulma özelliği bulunan sütün çeşitli teknolojiler uygulanarak işlenmesi, depolanması ve dağıtılmasını kapsayan önemli bir gıda sanayi kolunu oluşturmaktadır. Süt ve süt ürünleri pazarının ana girdisi olan süt ürünü hayvancılık faaliyetlerinin gerçekleştirildiği her bölgede kolaylıkla elde edilebilen bir ürün olması sebebiyle tedarik kaynağına erişim geniş kapsamlıdır. Süt ve süt ürünleri sektörüne küçük bir ölçekle girmenin güç olmaması sebebiyle, pazarda faaliyet gösteren birçok küçük ve orta ölçekli firma bulunmaktadır. Ayrıca pazarda kapsam ve ölçek ekonomilerinin uygulanmasının mümkün olması, tek bir girdi ile çeşitli süt ürünlerinin üretilebilmesi, süt ve süt ürünlerinin temel gıdalar arasında yer alması sebepleri ile istikrarlı bir talep yapısına sahip olması süt pazarına giriş motivasyonunu artırabilmektedir. Söz konusu pazarda yerel ölçekte faaliyet gösteren firmaların yanı sıra pazarda ulusal düzeyde faaliyet gösteren firmalar bulunmaktadır.
- (12) Aşağıdaki tabloda Nielsen Araştırma Hizmetleri Ltd. Şti. (NIELSEN) tarafından hazırlanan süt ve süt ürünleri pazarındaki son üç yıl içerisindeki toplam satış cirosu ve satış miktarlarına ilişkin bilgilere yer verilmektedir.

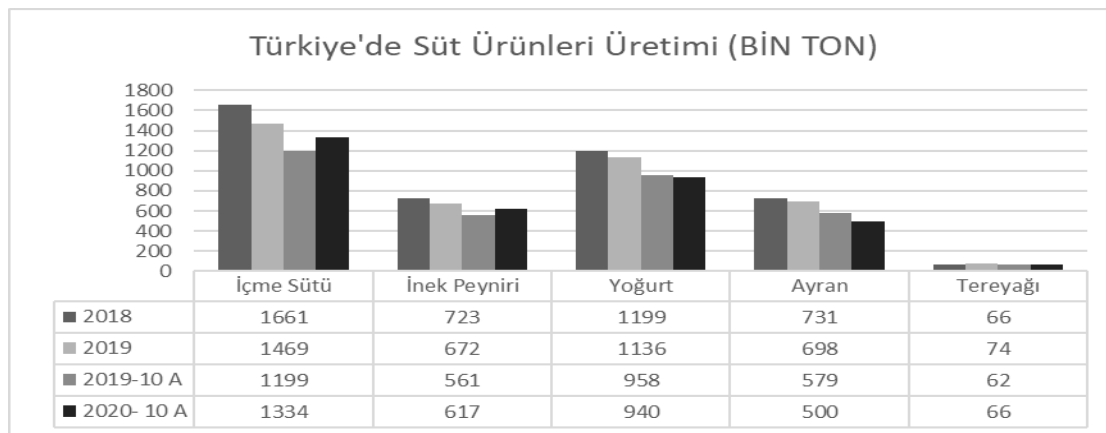
Tablo 1: Süt ve Süt Ürünleri Pazarı Toplam Satış Tutarı ve Miktarı

Süt ve Süt Ürünleri Pazar Büyüklüğü					
Satış Cirosu (000 TL)			Satış Miktarı (000 TON)		
2018	2019	2020	2018	2019	2020
12.735.417	14.647.072	19.024.780	2.004	1.922	2.048

Kaynak: NIELSEN Verileri

- (13) Aşağıdaki grafikte ise TÜİK verileri baz alınarak süt ve süt ürünlerinin yıllar içindeki (2018, 2019, 2020) üretim miktarlarının değişimine yer verilmektedir.

Grafik 1: Süt ve Süt Ürünleri Pazarı Toplam Üretim Miktarı

Kaynak: TÜİK Verileri

- (14) Yukarıdaki tablo ve grafikten de görüleceği üzere, süt ve süt ürünlerinin üretiminde yıllara göre dalgalanmaların yaşandığı; satış cirolarının ise son üç yıllık süre içerisinde düzenli olarak arttığı anlaşılmaktadır. Bunun yanı sıra süt ürünlerinin üretim

miktarı dikkate alındığında içme sütünün söz konusu miktarın önemli bir kısmını oluşturduğu dikkat çekmektedir.

- (15) Devralan işlem tarafı Çallı Ailesi faaliyetlerinin önemli bir bölümünü, süt ve süt ürünleri pazarında fason üretim yapmak suretiyle gerçekleştirmektedir. Söz konusu ürünleri süt, peynir, yoğurt, tereyağı, krema oluşturmaktadır. Süt ürünleri başlığı altında yer alan ve devredilen faaliyetlerin konusunu oluşturan ürünler; peynir, tereyağı, yoğurt şeklinde sıralanabilecek ürünlerdir. Bu ürünlerin her biri farklı amaçlarla kullanılan, tüketici gözünde farklı nitelikleri ve özellikleri bulunan, fiyatları birbirlerinden farklı ürünlerdir. Bu hususlar dikkate alınarak bu ürünlerin her birini ayrı bir alt ilgili ürün pazarı olarak tanımlamak mümkündür. Bununla birlikte genel olarak, süt ve süt ürünleri arasındaki alt-üst pazar ilişkisi ve yoğurt ve ayran gibi fermente süt ürünleri ile diğer süt ürünlerinin çok karmaşık üretim süreçlerinden geçirilmelerine ve büyük ek yatırımlar yapılmasına gerek kalmaksızın aynı temel hammaddeden aynı tesiste üretilebilmeleri, söz konusu ürünler arasındaki arz ikamesinin yüksek olduğuna işaret etmektedir. Dolayısıyla ilgili ürün pazarının alt pazarlar dikkate alınarak tanımlanması mümkün olduğu gibi, dosya özelinde alt pazarları kapsayacak şekilde süt ve süt ürünleri pazarı olarak tanımlamak da mümkündür. Ancak dosya kapsamında ulaşılan sonucu değiştirmeyeceğinden kesin bir ilgili ürün pazarı tanımı yapılmaksızın devralma işlemi, devre konu varlıklarda yürütülen ana faaliyet alanlarını oluşturan “süt ve süt ürünleri pazarı” bakımından değerlendirilmiştir⁵. SEK ve Çallı Ailesi⁶'nin süt ve süt ürünleri pazarında faaliyet gösteren şirketlerinin 2017, 2018 ve 2019 yıllarında elde etmiş oldukları pazar paylarına aşağıdaki tabloda yer verilmektedir.

Tablo 2: Süt ve Süt Ürünleri Satış Değeri Bazında Pazar Payları (%) (2018, 2019, 2020)

	2018	2019	2020
ÇALLI GIDA	(.....)	(.....)	(.....)
MİLKON SÜT	(.....)	(.....)	(.....)
MEYSÜT	(.....)	(.....)	(.....)
MİLAY SÜT	(.....)	(.....)	(.....)
EZİNE PEYİNİRCİLİK	(.....)	(.....)	(.....)
Çallı Ailesi Toplam	(.....)	(.....)	(.....)
SEK	(.....)	(.....)	(.....)
İşlem Sonucunda (Toplam)	(.....)	(.....)	(.....)
Kaynak: Cevabi Yazı			

⁵ 13.02.2019 tarih ve 19-07/79-31 sayılı, 25.04.2012 tarih ve 12-22/573-167 sayılı ve 09.03.2006 tarih ve 06-18/217-56 sayılı Kurul kararları.

⁶ Teşebbüsten gelen cevabi yazıda, Çallı Ailesi'nin kontrolündeki şirketlerin ulusal düzeyde tanınmış bir markasının olmaması ve genellikle fason üretim yapması sebebiyle bu şirketlere ilişkin pazar payı verileri NIELSEN tarafından tutulmadığı ifade edilmiştir. Bu sebeple, Çallı Ailesi'nin kontrolündeki şirketlerin pazar payı hesaplanırken şirketlerin fason üretimden yaptıkları satış değerleri NIELSEN'de belirtilen toplam satış değeri verilerine oranlanarak hesaplanmıştır. Yine teşebbüsten gelen cevabi yazıda bu rakamların Çallı Ailesi'nin pazardaki gücünü doğrudan yansıtır şekilde değerlendirilmemesi gerektiği ifade edilmiştir. Çallı Ailesi bu savının gerekçesi olarak, private label/fason üretim yapan tedarikçilerin pazar güçleri tamamıyla, fason üretim gerçekleştirdikleri perakendeciler ile olan fason ilişkisinin devam etmesine bağlı olarak şekillendiğinden istikrar arz eden bir pazar gücüne sahip olduklarının söylenemeyeceğini göstermektedir. İşbu pazarda, kısıtlı sayıda perakendeci ve çok yüksek sayıda tedarikçi bulunması sebebiyle alıcı gücü söz konusu olup alıcıların sahip oldukları güç çerçevesinde kendi inisiyatifiyle çalışmayı seçtiği tedarikçiler, fason üretim gerçekleştirdikleri sürece pazardaki gücünü koruyabilmektedir.

- (16) Çallı Ailesi'nin 2018, 2019 ve 2020 yıllarında süt ve süt ürünleri pazarında kontrolünde bulunan şirketler aracılığı ile elde etmiş olduğu pazar payları toplamı sırasıyla %(. . . . .), %(. . . . .) ve %(. . . . .)'dir. Öte yandan devre konu SEK'in 2018, 2019 ve 2020 yıllarında elde etmiş olduğu pazar payları sırasıyla %(. . . . .), %(. . . . .) ve %(. . . . .)'dir. Bu doğrultuda, devralma işleminin gerçekleşmesi halinde Çallı Ailesi'nin elde edeceği toplam pazar payının süt ve süt ürünleri pazarında 2018, 2019 ve 2020 yıllarında sırasıyla %(. . . . .), %(. . . . .) ve %(. . . . .) olacağı görülmektedir.
- (17) Ayrıca, çiğ süt üretim, alım ve satım pazarları bakımından tarafların alım miktarlarına göre çiğ süt alım pazarındaki paylarına aşağıdaki tablolarda yer verilmektedir.

Tablo 2: İşlem Taraflarının Çiğ Süt Alım Pazar Payları (2018, 2019, 2020)

SEK ve Çallı Ailesi Tarafından Toplanan İnek Sütü Miktarı (KG)			
	2018	2019	2020
Türkiye	(. . . . .)	(. . . . .)	(. . . . .)
SEK	(. . . . .)	(. . . . .)	(. . . . .)
SEK Oranı	(. . . . .)	(. . . . .)	(. . . . .)
MİLKON SÜT	(. . . . .)	(. . . . .)	(. . . . .)
MİLKON SÜT Oranı	(. . . . .)	(. . . . .)	(. . . . .)
MİLAY SÜT	(. . . . .)	(. . . . .)	(. . . . .)
MİLAY SÜT Oranı	(. . . . .)	(. . . . .)	(. . . . .)
MEYSÜT	(. . . . .)	(. . . . .)	(. . . . .)
MEYSÜT Oranı	(. . . . .)	(. . . . .)	(. . . . .)
ÇALLI AİLESİ (Toplam)	(. . . . .)	(. . . . .)	(. . . . .)
ÇALLI AİLESİ Oranı	(. . . . .)	(. . . . .)	(. . . . .)

Kaynak: Cevabi Yazı

- (18) Söz konusu tablodan anlaşılacağı üzere gerek TAT GIDA gerekse Çallı Ailesi'nin çiğ süt ürünü alımları toplamının oldukça sınırlı olduğu dikkat çekmektedir. SEK çiğ süt alım pazarında 2018, 2019 ve 2020 yıllarında %(. . . . .), %(. . . . .) ve (. . . . .) pazar payı elde etmişken aynı yıllarda Çallı Ailesi'nin elde etmiş olduğu pazar payı %(. . . . .), %(. . . . .) ve %(. . . . .)'tür. İşlemin gerçekleşmesi halinde çiğ süt alım pazarında işlem taraflarının 2018, 2019 ve 2020 yılları için pazar payları toplamının %(. . . . .), %(. . . . .) ve %(. . . . .) oranlarında seyredeceği görülmektedir.
- (19) Diğer taraftan süt ve süt ürünleri pazarında faaliyet gösteren çok sayıda rakip teşebbüs bulunmaktadır. Süttaş Süt Ürünleri A.Ş. %(. . . . .); Pınar Süt Mamulleri Sanayii A.Ş. %(. . . . .) ve Ak Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş. (İçim Süt) %(. . . . .) gibi %(. . . . .) ve üzeri pazar payına sahip olan ulusal çaptaki üreticilerdir. Ayrıca bölgesel mandıralar gibi nispeten küçük ölçekli teşebbüslerin geleneksel, organize marketler ile büyümekte olan indirim marketlerinde yer alması, pazarda yoğun bir rekabetin var olduğunu göstermektedir.
- (20) Bu çerçevede işlem taraflarının etkilenen pazarda pazar paylarının rekabetçi endişe doğuracak nitelikte olmadığı, ilgili pazarlarda yüksek pazar payına sahip güçlü rakiplerin yanında küçük ve orta ölçekte faaliyet gösteren çok sayıda teşebbüsün bulunduğu, öte yandan tarafların çiğ süt alım pazarında pazar paylarının sınırlı olduğu dikkate alındığında söz konusu işlemin süt ve süt ürünleri pazarında rekabetçi bir endişe oluşturmadığı ve etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuran bir nitelik taşımadığı değerlendirilmektedir.

H. SONUÇ

- (21) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna; işlem sonucunda etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.